

På foredragstur i BOLIVIA

I Bolivia er der stor interesse for Dansk Handicap Forbunds arbejde og historie. Ulla Trøjmer, som er frivillig i DHF's ulandsarbejde, har været i Bolivia og holde foredrag om organisering og tilgængelighed, og hun har mødt lokale ildsjæle, som kæmper for at forbedre forholdene

ELI PEDRIEL ARBEJDER for myndighederne i Bolivia med at finde mennesker, der har et handicap. En dag kørte han ud til en afsidesliggende by, hvor han havde hørt om en dreng med et handicap. Til Eli Pedriels overraskelse afviste folk i byen at kende til nogen dreng, og han gik i stedet en tur i den lille by. Da han kom til en gård kiggede han til dyrene og fandt drengen i en svinesti, hvor han levede mellem grisene.

Det var en af de historier Eli Pedriel fortalte mig, da jeg mødte ham på min rejse rundt i Bolivia. Han er regionsformand i området Beni og bor i Trinidad, en fattig by med masser af slum, beliggende

i Bolivias lavland i øst tæt op ad Amazonas regnskov. Meget af hans arbejde går ud på at oplyse og skabe forståelse for mennesker med handicap, for her er fattigdom og uvidenhed de største barrierer. Han taler med familier og naboer, men også med de lokale myndigheder. Jeg tror ham, når han fortæller, at han ikke har noget højere ønske end at hjælpe alle til at have et værdigt liv.

Når Eli arbejder med at registrere mennesker med handicap, kan det lyde mærkeligt, for det kunne vi ikke finde på i Danmark, men Bolivia er et stort utilgængeligt land, og Eli har gennem sit arbejde bedre mulighed for at finde dem, han skal hjælpe.

Bolivia har både nogle af verdens højeste bjerge og regnskov ved havets overflade. Privatfoto.

Dansk Handicap Forbund (DHF) har arbejdet i Bolivia i to år og har et kontor med tre ansatte i en af de større byer, Cochabamba. Det overordnede mål er at samle handicaporganisationerne i en paraply (ligesom Danske Handicaporganisationer), der kan arbejde mere effektivt for at forbedre forholdene for mennesker med handicap i landet. Ulla Trøjmer holder foredrag om sine oplevelser og DHF's ulandsarbejde og kan kontaktes på u.trojmer@gmail.com

Det berørte mig meget at møde nogle af de ildsjæle, som lægger hele deres liv i at arbejde for rettigheder, som danskere knap tænker over i dag. Privatfoto.

Til et dansestævne mødte Ulla Trøjmer og hendes hjælper en baby-lama. Privatfoto.

Felicia Ramos

I det vestlige Bolivia ligger nogle af verdens højeste bjerge, og her besøgte jeg Felicia Ramos i den gamle spanske koloniby Sucre. Det er den tidligere hovedstad og er stadig en flot og velhavende by. Felicia Ramos er uddannet socialrådgiver og paraplegiker efter en bilulykke. Hun er formand for Nueva Esperanza, "Nyt håb", en handicaporganisation hun selv har stiftet, og hendes fokus er på rehabilitering og muligheden for at leve et selvstændigt liv.

Felicia Ramos opsøgte en ung pige ved navn Miranda, fordi Felicia havde hørt, at Miranda ikke ville genoptrænes mere. Miranda havde forladt hospitalet og lå i sengen hjemme hos sin mor. Hun havde givet op. Men Felicia fik hende i gang igen, og nu er hun meget aktiv i den lille forening af mennesker med handicap. Sammen har de et projekt, hvor de underviser børn, der ikke har fået skolegang, fordi de havde et handicap og blev betragtet som dumme.

Der er brug for ildsjæle, men også for samarbejde

Både Felicia Ramos og Eli Pedrigel er ildsjæle, der er begyndt på egen hånd. Deres små organisationer er meget forskellige, men de har brug for hinanden. De har brug for at arbejde sammen, så regeringen også vil hjælpe dem. De har også brug for inspiration og gode råd, og derfor rejste jeg rundt og fortalte om DHF og vores arbejde og historie. Jeg holdt foredrag i fem forskellige lokale organisationer og mødtes med de ansatte på det lokale DHF-kontor i Cochabamba.

Når man sammenligner med Bolivia, er de danske forhold for mennesker med handicap så gode og ligeværdige, at Bolivianerne kan have svært ved at forstå, at man overhovedet kan nå så langt. Jeg har især fortalt om tilgængelighed og hjælperordninger, og det gjorde stort indtryk og var meget overvældende for dem, at vi har arbejdet for vores rettigheder i 90 år. Endnu sværere var det at forstå, at det langsigtede og langvarige arbejde i at opbygge og køre en organisation var grundlaget for hvert eneste skridt. ■